

De ogen van de schipper, ogen die gewend waren aan zon en wind en strenge orde op zijn schuit, werden even heel zacht. Zijn gedachten herhaalden zijn eigen woorden „dat maakt de hemel wel in orde.” Had God het al in orde gemaakt?

„Jij?! Maar Joe! Wat moet zo'n ruwe zeebonk als jij nou met een Kerstkind?”

Joe draaide wat met zijn duimen.

„Och, zie je, Ouwe, me vrouw heeft nooit een kind gehad. En ze had er zo naar verlangd. Ik denk dat het d'r niet zoveel schelen kan of het wit of zwart ziet.”

„En jij?”

„Ik heb een aardig beetje op de spaarbank staan. Wat dat betreft . . .”

„Zo? Nou, dan moet je vrouw het maar zeggen, hè. Over een dag of drie. Twee en een half.”

„De kok heeft 'm al geleerd om „mamma” te zeggen. Hij zegt het zo lollig.”

Ze stonden nog even naast elkaar, hun armen op de verschansing geleund. Aarde, zee, en hemel, het leek alles één geworden. Morgen Kerstmis. Met zwarte koffie en zonder spek. Maar het Kind was er. Daarvoor had de hemel gezorgd. De rest moesten de mensen zelf doen.

„Wel te rusten, Joe!”

„Maf ze, Ouwe.”

De een ging linksom, de ander bleef nog staan en keek de verdwijnende gestalte na.

„Een beste kerel,” mompelde de schipper in zichzelf.

Van de klok, die niet meer zingen wilde

THEA BECKMAN

An de rand van het Sparrewoud lag een klein dorp: Winterloo geheten. De bewoners van het dorp waren hardwerkende mensen: houthakkers, timmerlieden, smeden en jagers en ze waren geweldig trots op hun kerk, die ze lang geleden met hun eigen handen hadden gebouwd. Het mooiste van de kerk was wel de toren, die hoog boven de bomen uitstak en waarin een prachtig klokkespel hing. Drie klokken waren er. Eén heel grote met een heerlijke, diepe klank: Bóm! Eén kleinere, met een vérdragend vol geluid: Bám!

En één kleine, met een heldere hoge toon: Bím. Wanneer des zondags de sterke smid aan de klokketouwen trok, galmden de klanken hoog over het dorp en het Sparrewoud: Bom, Bam, Bim, Bom, Bam, Bim, zodat de mensen blij uit hun huizen kwamen en zich naar het kerkje spoedden. Maar het allermooiste . . . dat was de

Kerstnacht. Dan zongen de drie klokken eens zo mooi, dan stegen de klanken van hun bronzen monden hoger en hoger, tot ver in de sterrehemel, dan voelden de mensen uit Winterloo dat het toch een heel heerlijke en heel heilige nacht was, waardoor zij gingen en in hun harten was vreugde, stille dankbaarheid en diepe eerbied.

Maar op een dag, in de herfst, gebeurde er iets ontzettends. De bliksem sloeg in en de mooie, oude kerk brandde tot de grond toe af. Alleen . . . de toren bleef staan. Maar die bleek toch zo beschadigd te zijn, dat de timmerman van het dorp verklaarde: „Die toren moeten we afbreken, anders valt hij vandaag of morgen om, en gebeuren er ongelukken.” Iedereen begreep dat hij gelijk had. De half-verbrande toren leverde een groot gevaar op en moest worden afgebroken. De enige troost die de mensen overhielden was: dat de klokken behouden waren gebleven. De smid klom moedig naar boven, gevolgd door de timmerman en de brandmeester. Aan dikke touwen lieten zij voorzichtig de drie bronzen klokken zakken. Die werden veilig weggeborgen in een leegstaande schuur en daarna werd de toren gesloopt. De mensen uit Winterloo hadden geen kerk meer.

Maar zij gingen niet bij de pakken neerzitten. Ze bouwden een nieuwe kerk, weliswaar niet van steen en ook niet zo mooi als de oude, die nu was verbrand. Neen, het was een eenvoudige houten kapel, zonder toren, zonder gekleurde ramen, maar met evenveel toewijding en liefde opgericht als eenmaal de kerk, die nu in puin lag. Alleen . . . hoe zou men nu de klokken moeten luiden, nu er geen klokketoren was? „O,” zei de timmerman. „Later, als we met ons allen voldoende geld bijeen hebben gebracht om een nieuwe stenen kerk te bouwen, kunnen we de klokken natuurlijk in de nieuwe toren hangen. Tot zo lang — want dat kan wel jaren duren eer het zover is — zal ik een stellage bouwen van dikke houten balken. Iedereen moet meehelpen. Boven in die houten stellage hangen we dan onze mooie klokken, zodat de

smid toch weer elke zondag de dorpelingen naar de kerk kan roepen.”

Het was een prachtig plan en het werd onmiddellijk uitgevoerd. De stellage verrees naast de eenvoudige houten kapel en de klokken werden met veel moeite er bovenin opgehangen. Nu konden ze weer zingen en luiden, en nu zou Kerstmis dit jaar tóch een heerlijk feest worden, net als andere jaren. Maar o, wee . . . er scheen toch iets met de klokken te zijn gebeurd! Toen de smid aan de zware touwen trok, hoorden de bewoners van Winterloo alleen Bóm, Bám . . . en verder niets. De kleine klok, met de heldere tonen, die zo lieflijk over de besneeuwde velden konden klinken, die zulke heerlijke echo's in het woud konden oproepen . . . gaf geen geluid. Hoe de smid ook trok aan het touw, hoe hij ook zijn best deed: de kleine klok zwaaide weliswaar heen en weer, maar de klepel bleef zó stokstijf hangen, dat zij niet eenmaal de bronzen mantel raakte en niet eenmaal de heldere toon tevoorschijn riep. De burgemeester, de smid, de timmerman en al de houthakkers van Winterloo begrepen er niets van. Was er dan toch iets met de kleine klok gebeurd tijdens de grote brand of daarna, dat zij nu geen geluid meer kon geven? De timmerman en de smid klommen in de houten stellage, helemaal tot boven aan toe en bekeken de kleine klok van onder en van boven, van binnen en van buiten, maar ze konden niets vinden. De klepel hing goed, de bronzen mantel was niet gebarsten, de klok was helemaal gaaf. En tóch, zodra iemand aan het touw trok, leek het wel of de kleine klok bevroor; hij werd stijf en strak en niet één toontje kwam er uit hem. Het was om wanhopig te worden.

De mensen gingen hoofdschuddend naar huis en op de eerste Adventszondag klonken alleen de twee grote klokken over het dorp en over het woud; de kleine zweeg.

„Wat is er met jou?” bromde de grootste klok. „Ben je soms verkouden? Bóm!”

„Ben je niet blij, dat we gered werden en nu weer mogen luiden over het dorp en over het Sparrewoud? Bám,” vroeg de tweede klok. „Al zijn we dan opgehangen in een stellage van balken, inplaats van in onze oude, mooie toren, we kunnen onze plicht weer doen en dat is heerlijk. Bám.”

Maar de kleine klok gaf geen antwoord, bleef stijf en stug hangen en deed of hij sliep.

„Ik begrijp er niets van,” bromde de grote klok weer. „Bóm. Het lijkt wel, of hij niet wil zingen! Bóm!”

Maar de kleine klok zweeg en hield zich stijf en strak.

O, hij had het wel gehoord! En hij had ook gehoord, hoe de dorpsbewoners hoofdschuddend met elkaar het geval bepraatten, hoe niemand er iets van begreep. Maar de kleine klok wilde niet zingen zolang hij in een houten stellage van balken hing. Want de kleine klok was hoogmoedig. Hij wilde alleen zingen en roepen, als hij hing in een échte kerktoren, hoog boven de bomen en de daken, dicht bij de blauwe hemel en de zilveren sterren.

Dit houten noodgebouw, waar de klokken bijna in de open lucht hingen, dit was hem veel te min. Hij vond het beneden zijn waardigheid, hij scháámde zich voor de ruwe stellage. En daarom had hij zich voorgenomen geen geluid meer te geven, eer hij weer in een echte kerktoren hing. O zo!

Kerstmis naderde, maar de mensen waren niet zo blij als anders. Ze vonden het heel jammer, dat de kleine klok blijkbaar stuk was en geen geluid meer gaf. Juist die heldere, hoge klank van de kleine klok had hen altijd zo vrolijk en dankbaar gemaakt, juist díe had zo heerlijk kunnen zingen van de Grote Belofte die het Kerst-

feest is. En nu . . . nu bromde wel de grote klok Bóm en de tweede klok galmde deftig Bám, maar de kleine klok met het stralende Bím zweeg . . .

Kerstavond brak aan en de mensen zaten in hun huizen om de tafel geschaard, dicht bij de snorrende kachel en ze keken met blijde ogen naar de Kerstboom in hun kamer, waarin de kaarsjes zo prettig stonden te branden en waarin het Engelenhaar glinsterde. Ze aten zelfgebakken krentebrood en de kinderen zongen met fijne stemmetjes de oude Kerstliederen.

En buiten, onder de heldere sterrehemel, in de koude avond, stond de houten stel-lage met de drie klokken. De klokken wachtten: tot straks de smid naar buiten zou komen om hen te luiden, want dan zou het opeens Kerstnacht zijn! Het was heel

stil daarbuiten. En donker. Alles wachtte, wachtte op het Grote Uur.

Opeens kreeg de kleine klok een schok, want daar vlak naast hem op een dikke balk zat een verrukkelijke gestalte, die helemaal uit licht scheen te bestaan en die gespannen op hem neerkeek.

„Wie ben je?” vroeg de kleine klok zacht. „Ben je een Engel?”

De lichte gestalte knikte en lachte even.

„Ja, ik ben de Kerstengel. En ik wacht tot het grote uur weer begint, het grote uur van elk jaar, waarin ik weer zingend ten hemel mag stijgen, zoals toen . . . toen het Kindje Jezus werd geboren.”

„O,” zei de kleine klok vol ontzag. „Was . . . was jij daar dan bij? Toen?”

Weer knikte de Engel en hij streek even zijn vleugels glad. Het was of er een zilveren regen op de kleine klok neerdaalde.

„Ja, ik was er bij,” zei de Engel zacht. „Ik vloog boven de stal in de grot en keek neer op de kribbe, waarin het Kindje werd neergelegd, gewikkeld in doeken. O, het was zo heerlijk, zo mooi. Het Kindje keek naar boven, keek naar mij en stak de armpjes naar mij uit. Wat was ik toen gelukkig! De hele stal, die armelijke, vieze stal straalde opeens in een heerlijk licht, het stro leek gesponnen goud, de doeken waarin het Kindje door Zijn moeder was gewikkeld, leken geweven uit zilver en maanlicht, de os en de ezel schenen plotseling koninklijke dieren uit een koninklijke stal, inplaats van arme, afgewerkte beesten. De wereld veranderde, werd eensklaps mooi en goed en hoopvol . . . Ik was zó blij, zó ontroerd . . .

Ik vloog omhoog, de sterren tegemoet en zong, zong! Ik zong van Gods goedheid en van het Kindje Jezus, dat daar in het stro lag, als het armste onder de arme kinderen . . . Ik kon al dat geluk, al die vreugde niet alleen dragen. Om mij heen hoorde ik de andere Engelen zingen, duizend Engelen en hun stemmen klonken als het tinkelen van de sterren. Maar het was niet genoeg, ik wilde nog méér blijde stemmen horen, nog méér gelukkigen zien. En ik vloog verder, over de velden en heuvels en toen zag ik de arme schaapherders zitten, die zich warmden aan een vuurtje en somber dachten aan hun droevig leven. Toen daalde ik midden tussen hen neer en verkondigde hun de blijde boodschap, dat Jezus was geboren. Ik zong voor hen, wáár zij hem konden vinden en ze sprongen op en liepen naar de grot om Hem te aanbid-

den. Ze waren zo blij, zo blij. Al die arme mensen, in hun lompen en op hun kapotte schoenen, vergaten hoe treurig hun leven was. Want opeens was daar de Grote Blijdschap gekomen. De klokken begonnen vanzelf te luiden, de sterren dansten, de Engelen zongen, zongen . . .

En elk jaar, op het Grote Uur, denk ik aan die wondere nacht, de nacht waarin het Kindje kwam: zo arm en toch zo rijk, zo klein en hulpeloos en toch groter dan de hemel en de aarde tezamen.”

De kleine klok luisterde naar de Engel en in gedachten zag hij al dat heerlijke waarvan hem verteld werd. O, hoe verlangde de kleine klok er nu opeens naar om óók weer te zingen, te verkondigen die Grote Blijdschap, zoals al de voorgaande jaren van zijn leven. Hij begon zich te schamen over zijn hoogmoed.

„Waarom wil ik geen geluid geven, waarom ben ik zo koppig en verwaand? Jezus kwam ter wereld in een armelijke stal, lag op puntig stro en had zelfs geen kleertjes. En ik, een doodgewone kerkklok, dacht dat het beneden mijn waardigheid was om te zingen in een houten stelling.

Ik wilde een mooie kerk hebben, alsof je alleen maar blij kunt zijn in een rijke omgeving! O, wat ben ik dom en slecht geweest. Ik ben niet waard om het Grote Uur in te luiden.”

Treurig en beschaamd liet de kleine klok zijn klepel hangen. De Engel keek mild

op hem neer, streelde even met een lichte hand over de bronzen mantel van de kleine klok en fluisterde:

„Kijk, het Grote Uur is gekomen. De smid verlaat zijn huis, hij loopt snel. Hij verlangt er naar de klokken te luiden en de Blijde Boodschap te helpen verkondigen. O, ik voel dat ik weer moet zingen, zoals toen . . . zingen in de sterren! Vaarwel kleine klok.” De Engel vloog omhoog, steeds hoger tot midden tussen de sterren, en zong, zong, zong . . .

De smid had nu de houten stellage bereikt, waar de drie klokken roerloos wachtten. Hij greep het touw en begon het zware werk. Bóm, galmde de grote klok, vervuld van een diepe vreugde. Bám, zong de tweede klok en de mensen in de huizen stonden op en vouwden de handen. Bím, juichte opeens ook de kleine klok, toen hij de ruk aan zijn touw voelde. Bim, Bim, Bim, Jezus is geboren. Juicht, gij mensen, het is feest, feest, feest. Bom, Bam, Bím!

De bewoners van Winterloo kwamen uit hun huizen en liepen over de witte wegen in de richting van hun kapel. Ze luisterden met stralende gezichten naar de roep van de klokken.

„Hoor je dat?” riepen ze elkaar blij toe. „De kleine klok zingt weer.”

Maar niemand wist van de Kerstengel, die de kleine klok van zijn hoogmoed had genezen.

